

*Voislav S. Radovanović: Jovan Cvijić et l'école serbe de géographie humaine.* (Comptes-Rendus du II-me congrès des géographes et ethnographes slaves en Pologne 1927, tome II, Cracovie, 1930, с. 42.—47.)

Антропогеографски радови Ј. Цвијића и његових сарадника дали су тако значајне резултате да се може говорити о једној новој, српској антропогеографској школи. Њена главна одлика састоји се у томе, што проучава скорашње миграције, којима је створена већина садашњих насеља.

У нашим радовима ове врсте, међутим, онај значај миграција, који писац истиче, скоро се и не додирује, већ се миграције проучавају саме за себе.

*Б. Ж. Милојевић*

*Milan Senoa: Die geographische Nomenklatur Jugoslaviens in den deutschen Lehrbüchern* (Hrvatski Geografski Glasnik, br. 3, 1931, с. 227—232).

Не само у делима мање познатих аутора (Х. Лаутензаха, О. Кендеа, К. Ратјенса и Хибнера) већ и у најбољем немачком атласу, Штилеровом, и чак у једном делу Алфреда Филипсона за наше најважније градове, реке, планине, области и острва употребљују се и сада немачка, италијанска, мађарска и турска имена, заостала из доба туђинске управе.

Писац с правом захтева од страних аутора да приликом претстављања и описивања наше земље употребљују наша имена, и то писана нашом латиницом. Као пример у том правцу истиче једно дело Норберта Кребса и Британску Енциклопедију.

*Б. Ж. Милојевић*

## РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА

*Hans Spethmann: Dalmatien von heute.* (Geographischer Anzeiger, 1929, Heft 4, с. 98—105.)

У овом се чланку најпре са неколико речи приказује рељеф, а затим се износи како је човек изменио биљни покривач уништавајући једне и уводећи друге биљке, нарочито културне. Иза кратког приказа климе даље је реч о привредним приликама, о главним градовима, о становништву и о данашњем значају Далмације у међународној политици.

На једној екскурзији по Далмацији, која је трајала свега једанаест дана, писац је заиста много запазио. Изненађује не тако кратко, већ тако штуро претстављање рељефа код писца који је иначе познат као геоморфолог, док се, кад је реч о народу, од једног страног научника не би ни могло очекивати неко дубље познавање. Али је ипак требало знати да је становништво Далмације пореклом из залеђа (и у Котарима, и у Каштелима, и у Макарском Приморју и у Боки Которској и т. д.), и да оно са становништвом „пространих крајева у залеђу” чини једну целину.

*Б. Ж. Милојевић*

*Bor. Ž. Mилојевић: Sur la géographie régionale du littoral et des îles dinariques.* (Comptes—Rendus du II-me congrès des géographes et ethnographes slaves en Pologne 1927, Cracovie, 1930, с. 222-224).

У области, о којој је реч, физичке особине имају више континенталан карактер на СЗу и СИу, а више маритиман на ЈИу и ЈЗу; то је случај са рељефом, хидрографијом и климом. За људски живот, међутим, већи значај имају североисточни крајеви него југозападни.

У овим североисточним крајевима, чије су особине више континенталне, јаче су се очувале црте старог, премаритимног рељефа, док су оне у југозападним крајевима скоро уништене абразијом. И у културном погледу виде се многи трагови из прошлости, јер је новији живот био одвећ слаб да би могао изменити културну физиономију овог краја.

Поред праве приморске области, у залеђу, ужем или ширем, лежи област у којој се осећају приморски утицаји.

Иако ово приморје са својим острвима чини целину, ипак се, при подробнијем посматрању, приморје може поде-

лети у четири дела, а острва се могу издвојити у три групе.

У дискусији претседник секције за Регионалну Географију, Ал. Борзов, професор универзитета у Москви, истакао је значај оваквих испитивања, која се сада врше и у Русији.

*Аутореферат*

*Emmanuel de Martonne: Excursion interuniversitaire en Yougoslavie.* (Annales de Géographie, 1930, 15 mai, с. 249—269.)

Читаоцима *Гласника* је познато да је писац овог рада организовао и извео, са више професора и студената разних француских универзитета, екскурзију, која је прошла скоро целом нашом земљом и која је трајала од 18 септембра до 3 новембра 1929 године.

У овом су раду приказане оне области, које је било могућно нешто ближе разматрати. Тако се говори: о „хрватском” кршу, о јадранском приморју, о далматинском и херцеговачком кршу, о Босни и о Македонији. Овим приказима се обухватају скоро све географске особине поменутих области (ипак највише рељеф и култура), и о њима се врло често саопштавају нова, значајна и критична проматрања.

Северозападно од Загреба, на пример, у долини Пустог Дола палеозојик се флексурно спушта под неоген, и није од њега одвојен раседом; у Лици, и поред њене знатне висине и близине мора, дно поља је слабо дисциплирано

услед непропустљиве пречаге од палеозојских стена, која се јавља подножјем Велебита; „хрватско” приморје је оголено вероватно услед тога, што су се његови становници још почетком Средњег Века јако бавили сточарством, док су у јужнијем, далматинском приморју још од Старог Века развијене средоземне културе, те је вегетација на њему густа; у приморским градовима Словени су могли асимиловати романско становништво само тако што су се прилагодили његовом начину живота; у сарајевској котлини абразија би се могла приписати само оном језеру, које би било млађе од поремећаја што су захватили миоцене наслаге (*примедба референта*: а седимената таквог језера нема) и т. д. Не наводећи више проматрања ове врсте, треба ипак истаћи да су поводом излагања П. Јовановића о језерском рељефу скопске котлине изнете врло значајне примедбе, које ће учинити да се питање поменутог рељефа уопште разматри дубље и свестраније.

Наша је земља, разноврсношћу својих проблема, толико интересовала француске научнике да писац, завршујући свој рад, вели како је то била „најдужа и извесно најинструктивнија од свих наших интеруниверзитетских екскурзија.” А ове се екскурзије изводе по Француској, и у последње време ван ње, од 1905 године.

*Б. Ж. Милојевић*

## СТРАНИ ПРИКАЗИ ИЗДАЊА ГЕОГРАФСКОГ ДРУШТВА

*Гласник Географског Друштва*, све-ска XV, Београд 1929.

*Радован Бошњак, Сисак* (с. 36—45). Град у алувијалној равници, на ушћу Купе у Саву, пловних река, постојао је као насеље још у преисториском времену. У ново доба и за време турских навала војнички град. Постаје трговинско, а затим у XIX веку индустријско средиште. Старо становништво је панонско, док су досељеници, ранији војни граничари, динарци. — *О рељефу, рекама и издани на територији Сиска*

с. 117—118). Истиче брз развитак меандара Купе и Саве у равници око Сиска, која је састављена од плиоценских конгериских слојева, преко којих леже алувијалне наслаге. — *Христина Бричић, Јајце* (с. 54—60). Град је на ушћу Пливе у Врбас и основао га је војвода Хрвоје Вукчић 1391—1404 године; био је престонице и краља Стјепана Томашевића а затим је потпао под турску власт. Данас је средиште знатне индустрије, која искоришћава водопаде Пливе. Становништво